

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 21 februari 1908, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1, med anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning och beskrifning öfver enskilda och kommuner tillhöriga, mera betydande vattenfall i landet.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 202, förnyar herr *C. A. Lindhagen* sin vid 1907 års riksdag gjorda hemställan, »att Riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om en allmän utredning och beskrifning öfver enskilda och kommuner tillhöriga, mera betydande vattenfall i landet.»

Denna hemställan blef, på tillstyrkan af Andra Kammarens fjärde tillfälliga utskott, af nämnda kammare bifallen, men afslogs af Första Kammaren i enlighet med det af samma kammares andra tillfälliga utskott i ärendet afgifna utlåtande.

Då herr *Lindhagens* berörda motion till förberedande behandling öfverlämnats till detta utskott, tillåter sig utskottet till en början att hänvisa, beträffande motiveringen till ifrågavarande framställning, till de delar af motionen, som ha afseende å densamma, och, rörande sakens handläggning vid förra årets riksdag, till Andra Kammarens tillfälliga

utskotts utlåtande n:o 30 och Första Kammarens tillfälliga utskotts utlåtande n:o 21, hvilka sistnämnda återfinnas i Bihang till Riksdagens protokoll för år 1907, 8 saml. 2 afd.

Enligt hvad utskottet inhämtat, har den i båda dessa utlåtanden omförmälda *hydrografiska byrån* numera trädtt i verksamhet, i det att föreståndare för densamma blifvit utnämnd, instruktion utarbetats och arbetsplan för den närmaste tiden blifvit uppgjord. Byråns ändamål skall vara att samla och bearbeta alla uppgifter, som fordras för en uttömmande vetenskaplig och praktisk kännedom om de svenska färskvattens hydrografi. Dess personal skall tills vidare utgöras af tre personer, föreståndaren och två byråingenjörer. De ha att resa omkring i landet för att undersöka vattendrag och inspektera byråns observationsstationer. Allmänheten skall göras bekant med resultatet af byråns undersökningar genom utgifvandet af årsböcker, som skola innehålla bearbetningar af observationsmaterialet, monografier, innehållande beskrifningar af undersökta flodområdens utmärkande egenskaper, vidare afhandlingar och uppsatser i både rent vetenskapliga och ur praktisk synpunkt viktiga specialfrågor. Det undersökningsmaterial, som af vattenfallskommittén samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen insamlats från redan existerande observationsplatser, har öfvertagits af byrån och skall först bearbetas. Under loppet af innevarande år komma vattenståndsobservationer att organiseras i stor skala. Mellan ett och två hundra peglar skola uppsättas och observatörer utses. Den systematiska undersökningen af våra vattendrag skall börja redan i år, och de första af dessa undersökningar torde komma att organiseras inom Lule älfs, Lagans, Nerikes Svartås och Letälvens flodområden. En specialundersökning är därjämte planerad rörande förhållandet mellan nederbörd och afrinning inom Noens område i norra Småland.

Häraf torde framgå, att en vattenfallsutredning och beskrifning af sådant slag, som af motionären ifrågasattes, icke kan anses utan vidare ligga inom ramen för hydrografiska byråns verksamhet och således icke heller lärer af densamma utan särskildtuppdrag verkställas. Därest emellertid beslut om en dylik utredning kommer till stånd, skulle det, enligt utskottets förmenande, vara synnerligen lämpligt, att byråns medverkan till frågans lösning tages i anspråk.

Det kan, såsom motionären framhållit, icke vara annat än gagneligt för landets näringspolitik att äga en populär och lätt tillgänglig beskrifning på landets *alla* mera afsevärda vattenkrafter.

En sådan beskrifning har befunnits nödig och jämväl upprättats beträffande de *staten tillhöriga vattenfallen*, och dock representera dessa, enligt uppgift, knappast *15 procent* af landets hela vattenkraft. Att erhålla en tillförlitlig kännedom äfven i fråga om den öfverväldigande delen däraf, eller de *85 procent*, som ännu befinner sig *i andras ägo*, får väl obestridligen anses vara af vikt.

Med stöd af hvad sålunda förekommit, hemställer utskottet,

att Andra Kammaren för sin del beslutar, det Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t behagade anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa en allmän utredning och beskrifning öfver enskilde och kommuner tillhöriga, mera betydande vattenfall i landet.

Stockholm den 21 februari 1908.

På utskottets vägnar:

FRITHIOF SÖDERBERGH.
